

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2317

Vragen van het lid **Pia Dijkstra** (D66) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *een uitzending waarin een BIG-geregistreeerde arts een ALS-patiënt dupeert* (ingezonden 7 mei 2014).

Antwoord van Minister **Schippers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 19 juni 2014) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 2100.

Vraag 1

Wat is uw reactie op de uitzending waarin een BIG-geregistreeerde arts een ALS-patiënt dupeert door voor te wenden dat hij die ongeneeslijke ziekte kan genezen?¹

Antwoord 1

Ik vind het immoreel dat zorgaanbieders patiënten valse hoop geven door te verkondigen dat een ongeneeslijke ziekte als ALS met een behandeling wel kan worden genezen.

Vraag 2 en 3

Heeft de betrokken BIG-geregistreeerde arts inmiddels zijn beroepsactiviteiten gestaakt? Zo nee, waarom niet?
Welke acties heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) naar aanleiding van de uitzending genomen?

Antwoord 2 en 3

De IGZ heeft het ruwe beeldmateriaal voorafgaand aan de uitzending van dit programma van SBS6 ontvangen. Tevens heeft de IGZ een melding ontvangen van de betreffende patiënt. Op grond hiervan heeft de IGZ nader onderzoek gedaan naar het handelen van de homeopathisch werkende arts. De bevindingen van het onderzoek hebben ertoe geleid dat de IGZ heeft besloten het handelen van de arts ter toetsing voor te leggen aan de tuchtrechter. Tevens heeft de IGZ de arts verzocht per direct geen uitspraken meer te doen over de kans op genezing van ALS of andere ongeneeslijke ziekten en met onmiddellijke ingang publicaties of voorlichtingsmateriaal met dergelijke strekking van zijn website te verwijderen. Bij het niet nakomen

¹ «Undercover in Nederland», SBS6, 4 mei 2014

hiervan zal de IGZ passende (bestuursrechtelijke) maatregelen overwegen. Inmiddels heeft de arts zijn website van het internet verwijderd.

Vraag 4

Bent u van mening dat de activiteiten van de BIG-geregistreeerde arts ingaan tegen de Wet oneerlijke handelspraktijken die voorziet in een verbod op het bedrieglijk beweren dat een product of dienst ziekten, gebreken of misvormingen kan genezen? Zo ja, wilt u de uitzending onder de aandacht brengen van de toezichthouder Autoriteit Consument en Markt?

Antwoord 4

Zowel de Wet oneerlijke handelspraktijken (die wordt gehandhaafd door de ACM) als de Wet marktordening gezondheidszorg (WMG; die wordt gehandhaafd door de NZa) kan hier van toepassing zijn. Omdat het hier om zorg gaat, is in dit geval de NZa de aangewezen instantie. In artikel 39 van de WMG wordt bepaald dat zorgaanbieders er zorg voor dragen dat de door of namens hen verstrekte of beschikbaar gestelde informatie met betrekking tot de Zorgverzekeringswet, AWBZ en WMG niet misleidend is. De NZa kan in overeenstemming met de IGZ regels stellen betreffende de informatievoorziening met het oog op de doeltreffendheid, juistheid, inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid daarvan.

De NZa kan handhaven door middel van een aanwijzing aan de zorgaanbieder en het opleggen van een dwangsom of een boete.

Vraag 5

Is u bekend of deze BIG-geregistreeerde arts ook andere patiënten heeft gedupeerd? Zo nee, start de IGZ daar een nader onderzoek naar? Zo ja, hoe is dat mogelijk geweest?

Antwoord 5

De IGZ heeft geen meldingen ontvangen van andere patiënten aan wie de arts valse hoop op genezing heeft gegeven. Zoals aangegeven zal de inspectie het handelen van de arts ter toetsing voorleggen aan de tuchtrechter. Indien de IGZ aanvullende signalen ontvangt, zal dit uiteraard nader worden onderzocht en zo mogelijk worden meegenomen in haar tuchtklacht.

Vraag 6

Hoe vaak is de IGZ de afgelopen jaren opgetreden in dit soort zaken?

Antwoord 6

De IGZ ontvangt circa 50 meldingen per jaar van patiënten die schade hebben ondervonden door alternatieve behandelwijzen, waartegen naar proportionaliteit wordt opgetreden. Dit kan vervolgens resulteren in ondermeer het aanbrengen van zaken bij het Openbaar Ministerie, het starten van een tuchtzaak of tot het opleggen van bestuurlijke boetes.

De meldingen betreffen zowel artsen die alternatieve behandelwijzen uitvoeren – zoals in deze casus het geval was – als niet BIG-geregistreeerde alternatieve behandelaren. Het handelen van artsen wordt getoetst aan de gedragsregels die door de KNMG zijn ontwikkeld voor artsen die niet-reguliere behandelwijzen toepassen. De meldingen bij de IGZ betreffen onder andere fysieke schade, het bieden van valse hoop op genezing of verbetering van de klachten, het niet of niet-tijdig inzetten, of afraden van methoden van diagnostiek en behandeling die in de reguliere zorg algemeen aanvaard zijn, en het ontkennen of ontkrachten van op reguliere wijze tot stand gekomen medische bevindingen betreffende de patiënt (zoals een regulier gestelde diagnose).

Vraag 7

Ziet u aanleiding het toezicht door de IGZ op dit soort praktijken aan te scherpen? Wat bent u verder van plan te ondernemen om te voorkomen dat dit soort praktijken in de toekomst kunnen voortbestaan?

Antwoord 7

Voor aanbieders (zonder beschermde titel op grond van de Wet BIG) van niet-reguliere zorg (alternatieve geneeswijzen) gelden momenteel geen wettelijke eisen ten aanzien van kwaliteit van zorg en klachten en geschillen.

Bij misstanden ontbreekt het in deze gevallen aan een bevoegdheid tot toezicht en handhaving door de IGZ.² Het voorstel van Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg, dat momenteel ter behandeling in de Eerste Kamer ligt, brengt hierin verandering en zal ook van toepassing zijn op aanbieders van niet-reguliere zorg (alternatieve geneeswijzen). Bij excessen kan de IGZ ingrijpen. Indien een cliënt een klacht heeft, kan deze zorgvuldig volgens de regels van dit wetsvoorstel behandeld worden. Zorgverleners die in het BIG-register ingeschreven staan en die alternatieve therapie toepassen, zijn onderworpen aan het tuchtrecht. Daarnaast kan het strafrecht van toepassing zijn voor zowel de BIG-geregistreeerde zorgverlener als de niet geregistreeerde (alternatieve) zorgverlener indien er sprake is van een aantoonbare relatie tussen de schade (of de aanmerkelijke kans op schade) en de (alternatieve) behandeling. In zo'n geval kan de IGZ aangifte doen bij de officier van justitie.

Vraag 8

Hebben zorgverzekeraars voldoende mogelijkheden om ondeugdelijke behandelingen van falende BIG-geregistreeerde artsen niet te vergoeden?

Antwoord 8

Ja. Zorgverzekeraars hebben de verantwoordelijkheid om na te gaan of behandelingen die bij hen worden gedeclareerd tot het verzekerde pakket van de Zorgverzekeringswet (Zvw) behoren. Daarbij zullen zorgverzekeraars zich in het bijzonder richten op (declaraties van) behandelingen waarvan de werkzaamheid niet of onvoldoende is aangetoond. Indien dan blijkt dat een behandeling niet tot het Zvw-pakket behoort, mag de zorgverzekeraar die behandeling niet ten laste van de Zvw vergoeden.

---

² Kamerstukken II 2013/14, 31 765, nr. 79.